

Spravodajca 04/2011

Témou tohto Spravodajcu sú zmeny, ktoré od 1.1.2012 prinesie úplne nové znenie doterajšieho zákona o správe daní, ktorý bude po zmene mať názov „daňový poriadok.“

Informáciu prinášame s časovým predstihom z dôvodu, že daňové subjekty musia ešte do konca roka 2011 podniknúť určité kroky (najmä zabezpečiť si zaručený elektronický podpis), aby mohli od 1. 1. 2012 bez problémov začať plniť povinnosti uvedené v novom zákone.

Nové znenie zákona o daňovom poriadku vychádza z pôvodného zákona o správe daní a poplatkov, avšak zavádza aj nové ustanovenia a mení usporiadanie paragrafov do iných logických celkov.

Nový zákon (daňový poriadok) prináša nasledujúce dôležité zmeny:

1. Doručovanie písomností

Správca dane bude pri doručovaní písomností od 1.1.2012 prioritne využívať doručovanie písomností elektronickými prostriedkami. V zmysle § 14 daňového poriadku **povinnosť** doručovať podania elektronickými prostriedkami budú mať:

- daňovník, ktorý je platiteľom DPH
- daňový poradca za daňový subjekt, ktorého zastupuje pri správe daní
- advokát za daňový subjekt, ktorého zastupuje pri správe daní.

Tieto 3 skupiny subjektov budú teda písomnosti prostredníctvom elektronických prostriedkov nielen prijímať od správcu dane ale budú povinní doručovať svoje podania elektronickými prostriedkami daňovému orgánu, colnému orgánu a ministerstvu.

Elektronický dokument bude musieť byť podpísaný zaručeným elektronickým podpisom osoby, ktorá ho podáva. Podrobnosti týkajúce sa postupu pri používaní zaručeného elektronického podpisu sú uvedené v zákone č. 215/2002 Z.z. o elektronickom podpise.

Daňový subjekt bude mať pri elektronickej komunikácii so správcom dane sprístupnenú tzv. osobnú internetovú zónu, v ktorej by mal nájsť všetky dôležité informácie týkajúce sa jeho postavenia pri správe daní (napr. spis daňového subjektu v elektronickej forme, elektronický výpis z osobného účtu daňového subjektu, prístup na elektronickú podateľňu).

Každému daňovému subjektu, ktorý bude so správcom dane komunikovať elektronicky, bude vytvorená **elektronická osobná dátová schránka**, do ktorej budú doručované písomnosti. S cieľom zabezpečiť ochranu informácií bude dátová schránka prístupná len po zadaní jedinečných prístupových kódov pridelených daňovému subjektu.

2. Zastupovanie daňového subjektu na účely správy daní

Nový daňový poriadok spresňuje, že plnomocenstvo, ktoré daňový subjekt udelí svojmu zástupcovi je účinné voči správcovi dane odo dňa jeho doručenia správcovi dane alebo odo dňa jeho udelenia do zápisnice u správcu dane. Rovnaké pravidlo platí pri odvolaní plnomocenstva

daňovým subjektom alebo pri výpovedi plnej moci zo strany zástupcu (účinnosť odo dňa ich doručenia správcovi dane).

Ak má na Slovensku registračnú povinnosť taký daňový subjekt, ktorý má trvalý pobyt alebo sídlo mimo územia členského štátu EÚ, je povinný si **zvoliť zástupcu na doručovanie** s trvalým pobytom alebo sídlom na území Slovenskej republiky. Ak tak neurobí, budú sa písomnosti ukladať u správcu dane s účinkami doručenia v deň ich vydania.

3. Dodatočné daňové priznanie

Podľa doteraz platného zákona o správe daní bol daňový subjekt povinný podať dodatočné daňové priznanie, ak zistil, že oprava podaného daňového priznania má za následok zvýšenie dane alebo zníženie nadmerného odpočtu. Daňový poriadok upravuje, že od 1. 1. 2012 bude daňový subjekt povinný podať dodatočné daňové priznanie aj vtedy, ak napríklad zistí, že:

- daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty neobsahuje správne údaje týkajúce sa uskutočnených a prijatých zdaniteľných obchodov za príslušné zdaňovacie obdobie,
- daňová strata je nižšia ako bola uvedená v daňovom priznaní,
- daň má byť vyššia alebo nadmerný odpočet má byť nižší oproti výške stanovenej správcom dane.

Daňový poriadok tiež prináša nové ustanovenie týkajúce sa daňových subjektov **pri uplatnení medzinárodných zmlúv** v oblasti daní. Daňový subjekt je v takomto prípade oprávnený podať dodatočné daňové priznanie, ak zistí, že daň uvedená v daňovom priznaní má byť nižšia, najneskôr však do deviatich rokov od konca roka, v ktorom vznikla povinnosť podať daňové priznanie, alebo v ktorom bol povinný zaplatiť daň bez povinnosti podať daňové priznanie.

Dodatočné daňové priznanie **nebude možné podať**, ak bola daňovému subjektu daň určená podľa pomôcok.

4. Daňová kontrola, určenie dane podľa pomôcok

Okrem doteraz platných postupov správcu dane pri daňovej kontrole prináša daňový poriadok doplnenie, podľa ktorého správca dane v oznámení o začatí daňovej kontroly určí aj lehotu na predloženie všetkých dokladov potrebných na vykonanie daňovej kontroly s poučením o následkoch ich nepredloženia.

Daňový poriadok zhrnul do uceleného paragrafu aj v súčasnosti platné dôvody, pri ktorých správca dane môže daň určiť podľa pomôcok; tento postup sa uplatní ak daňový subjekt:

- nepodá daňové priznanie ani na výzvu správcu dane,
- nesplní povinnosť v lehote určenej správcom dane vo výzve na odstránenie nedostatkov daňového priznania a správca dane nezačal daňovú kontrolu,
- nesplní pri preukazovaní ním uvádzaných skutočností niektorú zo svojich zákonných povinností, v dôsledku čoho nemožno daň správne zistiť, alebo
- nemožní vykonať daňovú kontrolu.

5. Úrok z daňového preplatku

V prípade, ak správca dane vráti daňový preplatok po ustanovenej lehote, je povinný do 15 dní od vrátenia daňového preplatku vydať rozhodnutie o priznaní úroku zo sumy daňového preplatku. Správca dane tento úrok zaplatí do 15 dní od doručenia rozhodnutia o priznaní úroku.

6. Záložné právo

Predmet záložného práva sa rozširuje aj na veci, ktoré nadobudne daňový dlžník v budúcnosti (ak predmet záložného práva vznikne v budúcnosti alebo jeho vznik závisí od splnenia podmienky).

Toto ustanovenie má za cieľ efektívnejšie využitie inštitútu záložného práva, vzhľadom na to, že niekedy napr. pri leasingu nie je možné včasné zachytenie okamihu nadobudnutia vlastníctva a postihnutie majetku daňového dlžníka nadobudnutého takýmto spôsobom.

7. Správne delikty

Zákon definuje správne delikty, ktorých sa daňový subjekt dopustí, ak poruší svoje povinnosti. Od 1.1.2012 sa správne delikty rozšírili o ustanovenie, že správneho deliktu sa dopustí aj ten, kto zapríčiní svojím konaním určenie dane podľa pomôcok. Za jednotlivé druhy správnych deliktov sú ukladané pokuty. Nový zákon stanovuje pokuty v iných výškach (napr. pokles pokuty za oneskorené podanie daňového priznania z doterajších 66,38 až 16.596,95 EUR na 30,00 až 16.000,- EUR).

Daňový poriadok tiež upravuje **dôvody, kedy sa fyzické osoby – nepodnikatelia môžu zbaviť zodpovednosti za porušenie povinností** vyplývajúcich z tohto zákona a to napr. vtedy, ak preukážu, že zo závažných zdravotných dôvodov alebo v dôsledku iných okolností hodných osobitného zreteľa, ktoré nemohli ovplyvniť svojím konaním, nemohli splniť povinnosti, ktorých porušenie je správnym deliktom.

Zároveň dávame do pozornosti, že Ministerstvo financií SR predložilo Vláde SR Návrh opatrení na zlepšenie poskytovania informácií daňovou správou a colnou správou.

Zámerom je zaviesť od roku 2013 inštitút tzv. záväzných stanovísk, ktoré bude po podaní dotazu zo strany daňového subjektu vydávať správca dane. V prípade nejednoznačnosti zákonných ustanovení by tak tieto stanoviská vedeli priniesť daňovým subjektom väčšiu istotu.

Ministerstvo navrhuje spoplatniť vydávanie záväzných stanovísk správnym poplatkom vo výške **2.000,00 EUR**. Stanoviská by mali byť vydávané **do 30 dní** od skompletizovania žiadosti.

Materiál uvedený v tomto Spravodajcovi má len informatívny charakter a nenahrádza právne a daňové poradenstvo. Ak by došlo pri použití týchto všeobecných informácií k nesprávnej interpretácii, nemôžeme znášať zodpovednosť za prípadné chyby a nezodpovedáme za žiadne škody, ktoré by mohli vzniknúť ich použitím. Pri riešení konkrétnych záležitostí Vám odporúčame obrátiť sa na pracovníkov našej kancelárie.